

УДК 657:004.09

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ВИМОГИ РОБОТОДАВЦІВ

Наталія Голячук

Луцький національний технічний університет, Луцьк, Україна

Резюме. На сьогодні майже не зустрічаються підприємства, на яких первинні документи, зведені реєстри та бухгалтерський облік у цілому може вестись вручну. Всі господарські операції, які здійснюються на підприємствах, фіксуються, опрацьовуються та зберігаються з використанням бухгалтерського програмного забезпечення різних розробників та різних конфігурацій. Проведено огляд наукових публікацій за напрямком використання програмного забезпечення в бухгалтерському обліку. Наведено перелік бухгалтерських програм, які найчастіше використовуються українськими підприємствами при здійсненні господарської діяльності. Цифрова трансформація країни ставить нові вимоги до розвитку бізнесу в цілому та бухгалтерського обліку, зокрема. І важливою умовою є володіння інформаційними технологіями. Для дослідження використано інформацію, розміщену на сайті пошуку роботи Work.ua. Проведений аналіз вимог роботодавців Луцька до кандидатів на посади облікових працівників щодо знань і вмінь використовувати програмне забезпечення бухгалтерського обліку, оподаткування та офісних програм. Побудовано діаграми потреб у знанні програмного забезпечення бухгалтерського обліку на конкретні дати проведеного дослідження. Проаналізовано дані потреб у знаннях офісних програм, податкових програм та клієнт-банку. Результати, отримані в процесі дослідження, підтверджено висновками науковців Києво-Могилянської академії щодо використання програмного забезпечення для ведення бухгалтерського фінансового обліку українськими підприємствами. Для того, щоб співробітник умів працювати з програмним забезпеченням для ведення бухгалтерського обліку, його необхідно навчити. Наведено перелік дисциплін підготовки майбутніх спеціалістів з бухгалтерського обліку та оподаткування в Луцькому національному технічному університеті, який передбачає вивчення бухгалтерських комп'ютерних програм різних конфігурацій, розробників та галузевого спрямування. За результатами проведеного дослідження зроблено висновки та окреслено напрями майбутніх досліджень.

Ключові слова: програмне забезпечення, бухгалтерський облік, потреби роботодавців, програми ІС.

Отримано 08.09.2021

UDC 657:004.09

ACCOUNTING SOFTWARE: EMPLOYERS' REQUIREMENTS

Nataliia Holiachuk

Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine

Summary. At present, there are almost no enterprises where primary documents, consolidated registers and accounting in general are maintained manually. All business transactions carried out within the company, are recorded, processed and stored by accounting software produced by different developers and in different configurations. The review of scientific publications dealing with software application in accounting is presented in this paper. The list of accounting programs which are the most frequently used by Ukrainian companies in their economic activities is given. The digital transformation of the country puts forward new requirements for business development in general, and accounting in particular. An important condition is the possession of information technology as well. Information posted on the job search site Work.ua is used for the investigation. Analysis of employers requirements in Lutsk to the candidates for accounting staff positions regarding their knowledge and

skills of the use of software providing, taxation and office software is carried out. Diagrams of accounting software knowledge needs are constructed for specific dates of the carried out investigation. The data relating to the need in office programs, tax programs and the client bank knowledge are analyzed. The results obtained during the investigation related to the software application for financial accounting by Ukrainian companies are confirmed by the conclusions of scientists of Kyiv-Mohyla Academy. In order for the employee to be able to work with accounting software, it is necessary to teach him. A list of subjects for future specialists training in accounting and taxation in Lutsk National Technical University, which provides learning of accounting computer programs of various configurations, developers, and industry orientation is given in this paper. According to the investigation results conclusions are made and directions of future research are outlined.

Key words: software, accounting, employers requirements, IC programs.

Received 08.09.2021

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні майже неможливо знайти бухгалтера, який з олівцем у руках малює «літачки» для формування проведення і визначення залишків по рахунках та вручну заповнює первинні чи зведені документи. Вся робота бухгалтера стала комп'ютеризованою та цифровізованою. А основним інструментом фіксації бухгалтерських операцій, створення первинних та зведених документів, формування звітності стали комп'ютерні бухгалтерські програми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці проблемам використання програмного забезпечення в обліковому процесі надають важливого значення. Питання застосування бухгалтерських програм розкривались у працях Бутинця Ф. Ф., Кузьмінського Ю. А., Гужви В. М., Завгороднього В. П. та інших науковців, які закладали основи обліку та його комп'ютеризації. Молоді науковці також приділяють цим питанням достатньо уваги. У статті Аверкіної М. Ф. та Тихонюк К. О. здійснено класифікацію бухгалтерських програм і систематизовано вимоги до бухгалтерського програмного забезпечення [1]. Грабчук І. Л., Ляхович Г. І. провели аналіз програм бухгалтерського обліку, які найчастіше використовуються на українських підприємствах, подали їх характеристику та провели порівняння [2]. Дослідження, проведене Одноволик В. І., дозволило окреслити напрямки розвитку ринку комп'ютерних систем обліку, виокремити основні функції та переваги програмного забезпечення, вказати на перспективи використання хмарних технологій [3]. Плекан М. В., Гайдучок Т. С., Головчак Г. В. дослідили переваги та недоліки програмного забезпечення, яке використовується в обліковому процесі [4]. Значний науковий доробок у питанні комп'ютеризації бухгалтерського обліку й аудиту має Івахненко С. В. У роботі [5] ним розкриті питання застосування хмарних технологій в обліку та здійснений аналіз автоматизації обліку українських підприємств за останні роки.

Метою дослідження є визначення потреб роботодавців щодо навиків роботи з бухгалтерськими програмами кандидатів на посади облікових працівників.

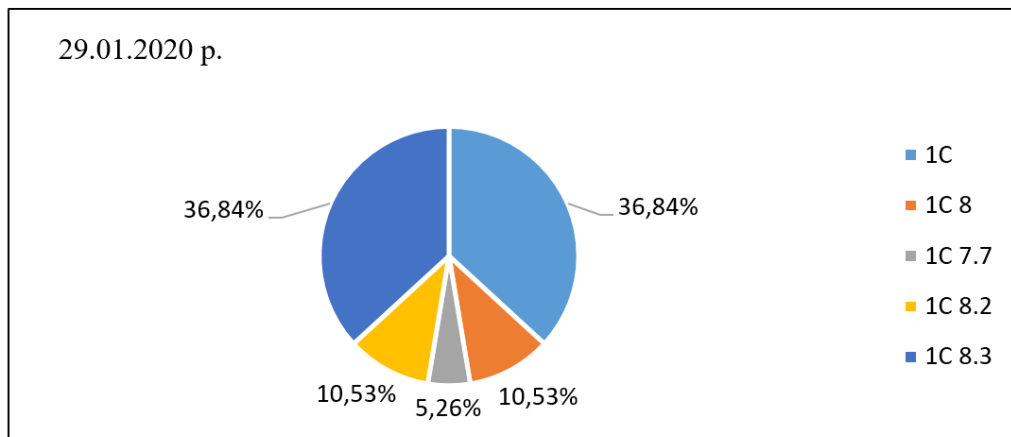
Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати завдання: 1) провести аналіз вимог роботодавців до вміння користуватись програмним забезпеченням кандидатами на посади облікових працівників; 2) встановити наявність дисциплін, що забезпечують отримання компетентностей щодо володіння інформаційними системами й технологіями при підготовці майбутніх фахівців з бухгалтерського обліку; 3) на підставі проведеного дослідження зробити висновки.

Виклад основного матеріалу. Трансформація бізнесу в цифрову економіку формує нові вимоги при пошуку фахівців з бухгалтерського обліку. Кандидати на посаду головного бухгалтера чи бухгалтера будь-якої ділянки обліку повинні не тільки знати стандарти обліку та податкове законодавство, а, як правило, володіти навиками роботи з програмним забезпеченням.

На українському ринку пропонується досить велика кількість програмного забезпечення для бухгалтерського обліку: 1С: Бухгалтерія, BAS Бухгалтерія, MASTER: Бухгалтерія, ДЕБЕТ Плюс, Облік SaaS, Діловод. Крім того розробники програмних продуктів активно працюють над розробленням галузевих рішень, зокрема для сільського господарства, будівництва, автотранспортних підприємств, ресторанних закладів, медичних установ тощо. І такий перелік можна продовжувати.

Протягом 2020–2021 років ми досліджували потреби роботодавців Луцька щодо наявності різних знань і компетентностей у претендентів на посаду бухгалтерів, у тому числі й уміння користуватись інформаційними технологіями та програмами. Інформація для аналізу взята з сайту Work.ua.

Станом на 29 січня 2020 року була потреба у 26 фахівцях з бухгалтерського обліку. У вимогах до майбутніх фахівців лише у шести випадках із 26 взагалі не вказані вимоги щодо вміння користуватися будь-якою комп'ютерною програмою. Решта – 19 вакансій, а це становить 73,1% від загальної кількості, потребували вміння працювати з програмами сімейства 1С (мається на увазі програми 1С: Бухгалтерія різних конфігурацій). У вимогах до претендентів по-різному називається програма, тому питома вага кожної із 19 пропозицій показана на рис. 1.

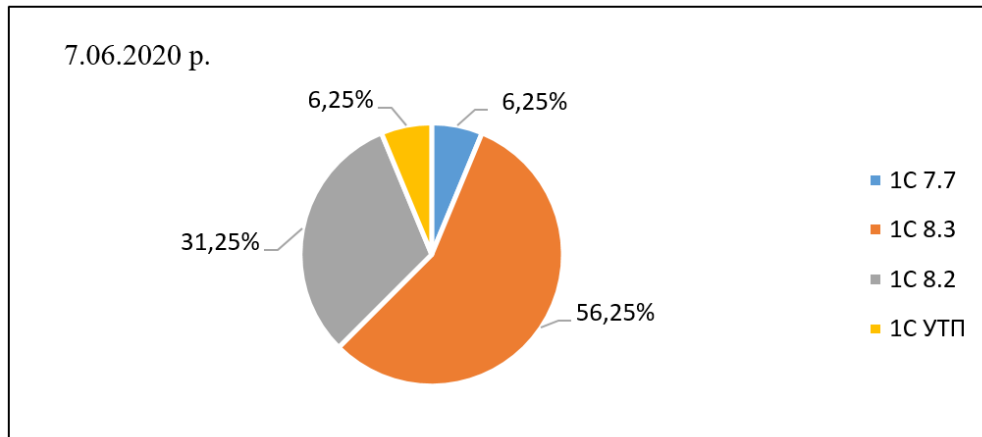
Рисунок 1. Вимоги роботодавців щодо знання програмного забезпечення 29.01.2020 р.

Figure 1. Employers' requirements relating to software knowledge 29.01.2020

Джерело: Розраховано автором за даними [6].

Разом зі знанням програм 1С роботодавці потребували від претендентів знань інших програм: М.Е.Док – 38,5% (10 вакансій), Клієнт-Банк – 30,8% (8 вак.), MS Office – 30,8% (8 вак.).

Станом на 7 червня 2020 року на сайті пошуку роботи знаходилися 22 пропозиції роботи бухгалтера. До вміння працювати з будь-якою бухгалтерською програмою не виявили потребу у 6 випадках. Решта 18 вакансій потребували знання знову ж таки різних конфігурацій програми 1С (рис. 2). Як бачимо з діаграми, лідируючу позицію зайняла програма 1С 8.3 – 56,25% (9 вакансій). При цьому з'явилася потреба у володінні програмою 1С:Управління торговим підприємством (1С УТП) – 6,25%. 13 вакансій із 22 містили вимогу вміти використовувати в роботі програми М.Е.Док – 22,7% (5 вак.), Клієнт-Банк – 27,3% (6 вак.), MS Office – 9,1% (2 вак.).

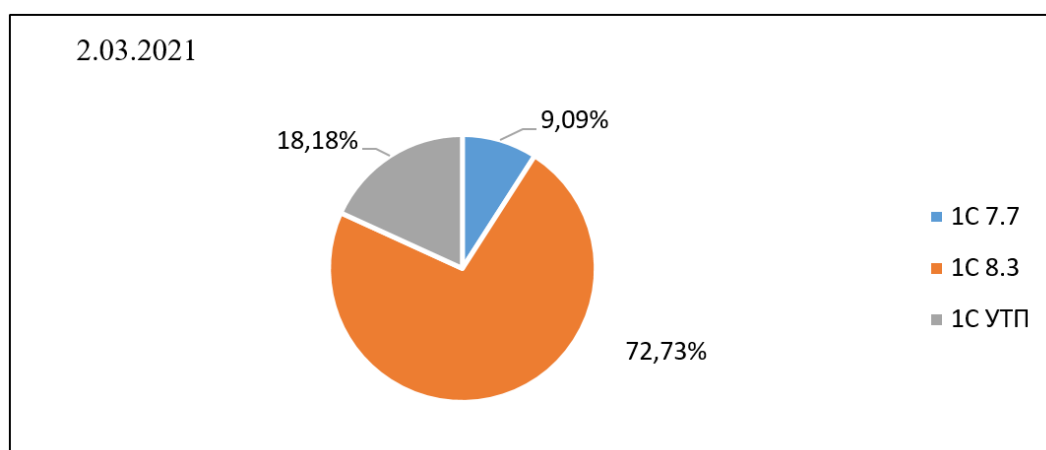
Рисунок 2. Вимоги роботодавців щодо знання програмного забезпечення 7.06.2020 р.

Figure 2. Employers' requirements relating to software knowledge 7.06.2020

Джерело: Розраховано автором за даними [6].

Переходимо до аналізу даних 2021 року. Станом на 2 березня 2021 р. на сайті пошуку роботи було розміщено 42 оголошення. Були вакансії: 7 головних бухгалтерів, 1 заступник головного бухгалтера, решта 34 – бухгалтери на різні ділянки обліку. Роботодавці потребували фахівців з різними компетентностями, але при цьому у 9 оголошеннях не були зазначені вимоги до навиків роботи з будь-якими програмами. 33 пропозиції містили вимоги до знань різних конфігурацій знову ж таки програм сімейства 1С (рис. 3). Причому у 24 оголошеннях було зазначено мати навик роботи з програмою 1С:Бухгалтерія 8.3 (1С 8.3), у 3 – знати програму 1С: Бухгалтерія 7.7(1С 7.7), у 6 – 1С: Управління торговим підприємством (1С УТП).

Оголошення містили вимогу вміти використовувати в роботі програми М. Е. Док – 17 вакансій, Клієнт-Банк – 6 вакансій, Excel – 14 вакансій, Word – 9 вакансій, а також з'явилася 1 потреба до вміння працювати з програмою Prozorro.

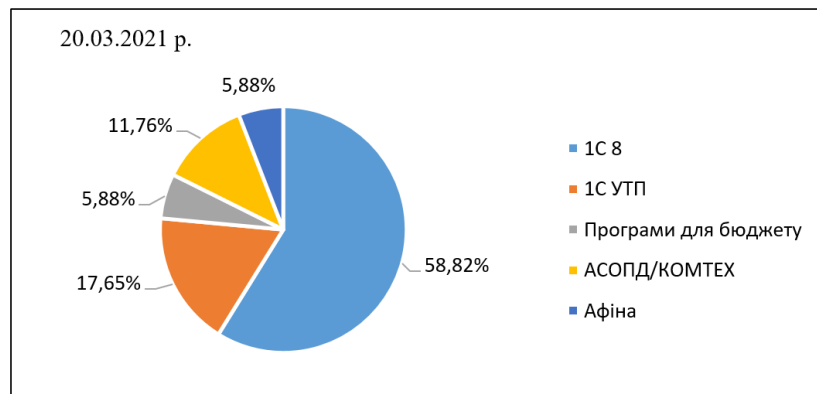
Рисунок 3. Вимоги роботодавців щодо знання програмного забезпечення 2.03.2021 р.

Figure 3. Employers' requirements relating to software knowledge 2.03.2021

Джерело: Розраховано автором за даними [6].

Вже 20 березня 2021 р. на сайті було розміщено 22 оголошення. У 5 пропозиціях роботодавці не зазначили вимоги до знань програмного забезпечення. Ситуація з потребами на ринку праці фахівців зі знанням програмного забезпечення дещо змінилася (рис. 4). У 13 оголошеннях із 17 була потреба у знаннях програм 1С. У інших 4 замовленнях з'явилися вимоги до знань нових програм, а саме: 1) програма для обліку в бюджетних установах (конкретно програма не була вказана), 2) вміння працювати з програмою АСОПД/КОМТЕХ (Автоматизована система опрацювання пенсійної документації на базі комп'ютерних технологій), 3) програма Афіна.

Вміння роботи з програмою М.Е.Док потребували 8 роботодавців (36,4%) та з офісними програмами Excel і Word теж було 8 пропозицій (36,4%).

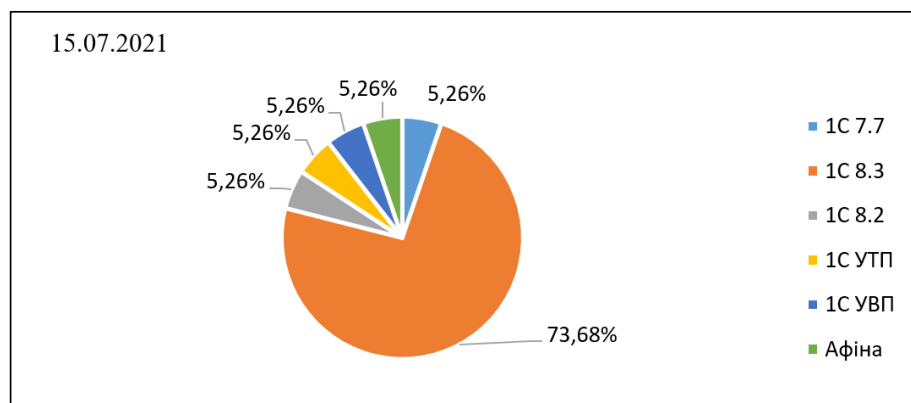

Рисунок 4. Вимоги роботодавців щодо знання програмного забезпечення 20.03.2021 р.

Figure 4. Employers' requirements relating to software knowledge 20.03.2021

Джерело: Розраховано автором за даними [6].

Результати потреб у фахівцях, які вміють застосовувати на практиці програмне забезпечення бухгалтерського обліку станом на 15 червня 2021 р. показані на рис. 5. Оголошень було розміщено 24, з яких у 5 не було потреби в знаннях комп'ютерних програм. Із решти 19 пропозицій 14 містили потребу у володінні програмою 1С: Бухгалтерія 8.3. Також з'явилась одна пропозиція із потребою у знаннях програми 1С: Управління виробничим підприємством (1С УВП).

Рисунок 5. Вимоги роботодавців щодо знання програмного забезпечення 15.07.2021 р.

Figure 5. Employers' requirements relating to software knowledge 15.07.2021

Джерело: Розраховано автором за даними [6].

Крім показаних на рис. 5 програм ще була потреба в умінні застосовувати на практиці програми: М.Е.Док у 6 оголошеннях, Клієнт-Банк – 7 вакансій, Excel – 9 вакансій, Word – 3 вакансії, а також з'явилася 1 потреба до вміння працювати з Електронним кабінетом платника податків та РРО/ПРРО.

Отже, провівши дослідження, можемо зробити висновок, що найбільш затребуваною програмою для луцьких підприємців є програма 1С: Бухгалтерія різних конфігурацій. Підприємці використовують для ведення обліку і 1С: Бухгалтерію 7.7, підтримка якої не здійснюється уже понад 10 років та інші новіші редакції програми, такі як 1.2 (1С 8.2) та 2.0 (1С 8.3). Тобто, не дивлячись на заборону на використання в Україні програм російського виробництва 1С та Парус (Афіна), бізнес продовжує використовувати ці програми. Така ситуація пов'язана з тим, що програмне забезпечення 1С має досить простий і зручний інтерфейс, доступну ціну та конкурентоспроможну функціональність. Вагомими перевагами даної програми є наявність модулів бухгалтерського та податкового обліків, які автоматично оновлюються зі змінами українського законодавства.

Результати нашого дослідження підтверджуються і дослідженням науковців Києво-Могилянської академії, які зазначають, що: «Достатньо несподіваними виявилися результати обстеження на предмет того, які саме програмні продукти використовуються на українських підприємствах для ведення бухгалтерського фінансового обліку і які тенденції тут помітні. 92 підприємства зі 148 у періоді 2010–2013 рр. використовували програмні продукти компанії «1С» різних версій, що складало 62.2%. При цьому в періоді 2014–2017 рр. відсоток підприємств у дослідженні, які використовують програмні продукти компанії «1С» зріс, і склав 71.9 % (або в абсолютному значенні – 69 підприємств з 96 обстежених). Відповідно, ні Указ Президента України від 15 травня 2017 року № 133/2017, яким були введені окремі санкції проти компанії «1С», ні сам факт використання програмного забезпечення, платформа якого була розроблена в Росії, не спричинилися до падіння його популярності в Україні» [5, с. 32].

Сучасні реалії потребують від фахівців сфери бухгалтерського обліку вміння оперативно вирішувати складні практичні завдання та обов'язкового володіння навичками застосування комп'ютерних технологій. Для вирішення цих завдань у Луцькому національному технічному університеті при підготовці бакалаврів, які навчаються за освітньою програмою 071 «Облік і оподаткування», передбачено вивчення дисциплін, які забезпечують набуття загальних та спеціальних компетентностей. Дисципліна «Інформатика для бухгалтерів» (7 кредитів/210 год) забезпечує вивчення програм MS Office: Excel, Word і PowerPoint. Дисципліна «Інформаційні системи і технології в обліку» (7 кредитів/210 год) надає теоретичні знання з використання інформаційних і цифрових технологій та практичні навички роботи з програмами 1С: Зарплата і кадри, MASTER: Бухгалтерія, Облік SaaS, та SMARTFIN. Дисципліна «Програмне забезпечення обліку і оподаткування» (5 кредитів/150 год) передбачає виконання лабораторних робіт у програмі BAS: Бухгалтерія. При вивченні дисципліни «Галузеві рішення автоматизації обліку» (5 кредитів/150 год) вивчаються програми: Управління сільськогосподарським підприємством для України, Управління торгівлею для України, Громадське харчування, Бухгалтерія будівельної організації. Дисципліни, які вивчають систему податкового обліку, розглядають програмне забезпечення для подання звітності та сплати податків. Для магістрів передбачено навчальними планами вивчення дисциплін, які опановують програми ERP-класу, а саме

1С: Управління торговим підприємством та програму М.Е.Док. Крім цього, є загальноуніверситетська дисципліна вільного вибору «1С: Бухгалтерія для України 2.0», якою передбачено вивчення однойменної програми студентами не лише економічних, а й технічних спеціальностей.

Таким чином, при підготовці бухгалтерів університет забезпечує надання теоретичних і практичних знань щодо програм бухгалтерського обліку, які створені різними розробниками та враховують специфіку різних галузей економіки. Підготовка конкурентоспроможних фахівців з бухгалтерського обліку підвищує рівень довіри до університету та сприяє стовідсотковому працевлаштуванню випускників.

Висновки. Провівши аналіз потреб ринку праці м. Луцька у фахівцях з бухгалтерського обліку, які володіють навичками роботи з програмним забезпеченням, можна стверджувати, що за період 2020–2021 років у стейкхолдерів була потреба переважно в бухгалтерях зі знанням програм сімейства 1С. Разом з тим, роботодавці вимагають знання офісних програм та програм подання податкової звітності.

Потреби роботодавців у спеціалістах, які володіють навичками роботи з різними бухгалтерськими програмами, у тому числі й програмами 1С різних конфігурацій, забезпечує Луцький національний технічний університет, де при підготовці студентів освітньої програми «Облік і оподаткування» значна увага приділяється вивченню названих програм.

Планами подальших досліджень передбачається продовжувати роботу в напрямку вивчення потреб роботодавців щодо знань і вмінь фахівців, яких потребує ринок праці.

Conclusions. Having analyzed the needs of the labor market in Lutsk in accounting specialists with software skills, it can be argued that for the period 2020–2021, stakeholders required mainly accountants with knowledge of 1C family programs. However, employers require knowledge of office programs and tax reporting programs.

The employers requirements in specialists who have skills in working with various accounting programs, including 1C programs of various configurations, provides Lutsk National Technical University, where while training the students in the educational program «Accounting and Taxation» much attention is paid to these programs learning.

Plans for further investigations specify continuing work in the direction of the research of employers requirements related to specialists knowledge and skills needed by the labor market.

Список використаної літератури

1. Аверкина М. Ф., Тихонюк К. О. Сучасні комп'ютерні системи бухгалтерського обліку в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 30 (2). С. 143–147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_30%282%29__33.
2. Грабчук І. Л., Ляхович Г. І. Програмне забезпечення для ведення обліку: проблеми вибору та використання в ході аутсорсингу. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2017. Вип. 3. С. 32–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2017_3_7.
3. Одноволик В. І. Програмне забезпечення для обліку та звітності: аналіз ринку та функціоналу. URL <http://nasoa.edu.ua/wp-content/uploads/periodicals/b-obl/162/14.pdf>.
4. Плекан М. В., Гайдучок Т. С., Головачук Г. В. Переваги та недоліки програм автоматизації бухгалтерського обліку. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2020/4.pdf.
5. Івахненко С. В. Автоматизація бізнес-процесів та бухгалтерського обліку: «хмарна» революція? Бухгалтерський облік і аудит. 2018. (5). С. 26–35. URL: https://www.ivakhnenkovaudit.info/zPubl/2018_IvakhCloud26-35.pdf.

6. Сайт пошуку роботи Work.ua. URL: <https://www.work.ua/jobs-lutsk-%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80/>.

References

1. Averkyna M. F., Tykhoniuk K. O. Suchasni kompiuterni systemy bukhhalterskoho obliku v Ukraini. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky. 2018. Vol. 30 (2). P. 143–147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_30%282%29__33.
2. Hrabchuk I. L., Liakhovych H. I. Prohramne zabezpechennia dlia vedennia obliku: problemy vyboru ta vykorystannia v khodi outsorsynhu. Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu. 2017. Vol. 3. P. 32–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2017_3_7.
3. Odnovolyk V. I. Prohramne zabezpechennia dlia obliku ta zvitnosti: analiz rynku ta fuektsionalu. URL: <http://nasoa.edu.ua/wp-content/uploads/periodicals/b-obl/162/14.pdf>.
4. Plekan M. V., Haiduchok T. S., Holovchak H. V. Perevahy ta nedoliky prohram avtomatyzatsii bukhhalterskoho obliku. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2020/4.pdf.
5. Ivakhnenkov S. V. Avtomatyzatsiia biznes–protseviv ta bukhhalterskoho obliku: “khmarna” revoliutsiia? Bukhhalterskyi oblik i audyt. 2018. (5). P. 26–35. URL: https://www.ivakhnenkovaudit.info/zPubl/2018_IvakhCloud26-35.pdf.
6. Sait poshuku roboty Work.ua/ URL: <https://www.work.ua/jobs-lutsk-%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80/>.